

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. FRANCISZ LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
Dr. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.
Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Építő nemzetek.

Nyitra, szept. 7.

A XX. század nemesebb életirányának jelvénye az a békepalota, melyet egy dúsgazdag amerikai polgár fejedelmi nagylelkűségéből a művelt világ nemzetei emeltek.

Békepalota a XX. század forrongó, lávát hányó tűzhegye felett! Mert ilyen a mai társadalom, forrong és tüzet okád, örvényeket váj iszonyú harcok csatateréül, hogy ott eltemethesse a legyőzött ellenségek százezreit. Minden nemzet nagy háborúra készülődik. Nálunk a létszámot emelik s rengeteg áldozatokkal gyarapítják a hadi felszerelés eszközeit. Franciaországban behozzák a három éves szolgálatot, a német birodalomban egy percig sem pihennek, hogy kiépítsék a tengeri és légi flottát, Anglia szárazföldi védelemre kezdi berendezni egész partvidékét, Oroszország fejleszt és az európai sztratégiának szintájára emeli ázsiai hadtesteit.

Az egyes társadalmak kebelében is mindenütt harci készülődés zaja üti meg füleinket. A munkások politikai jogokért és magasabb bérekért vívnak csatákat s ha egy-egy ütközetet nyertek, vagy vesztek, újabb

küzdelmet készítenek elő, az iparosok a gazdasági trösztök és ringek ellen kezdik egyesíteni az erejüket, a kereskedők a hitel-uzsora, a fogyasztó közönség az árú- és termény-uzsora ellen szervezkedik, a társadalom minden rétege a drágaság elleni védelem fegyvereit keresi.

A háborús előkészületeknek és részben már harcoknak ennyi jelentősége között békepalotát avattak fel a kulturnemzetek. Az ellentét ennek a fejedelmi épületnek rendeltetése és Európa jelenlegi állami és társadalmi viszonyai között, a lehető legkirívóbb. De éppen ez az ellentét magyarázza meg az összefüggést a hágai békeünnep és a vén Európának folyton nagyobbodó, folyton szélesebb mederben haladó harci készülődései között. Minél jobban merülnek ki a nemzetek az örökös háborús előkészületektől, annál epedőbb vágyat éreznek a béke után. És minél erősebb bennök a békeszeretet ösztöne, annál versenyzőbb készséggel kovácsolják a harci fegyvereket, hogy maguknak a békét megszerezzék és biztosítsák.

Az egyetemes világtapasztalat azt mutatja, hogy napjainkban béke nincs sehol s innét a béke utáni vágy; de

azt is mutatja, hogy az emberek és a népek a harctól nem riadnak vissza, ha céljaikat csak ezen a réven érhetik el.

Ennek az állapotnak a következménye vagy egyetemes rombolás, vagy pedig egyetemes építés lesz. Félig-meddig építő nemzetek már most is vannak s ide sorozhatók azok, melyek a kulturának nagyobb áldozatokat hoznak, mint a háborúnak. Ilyen az amerikai Unio, ilyen a német birodalom, Anglia, Hollandia, Belgium és a skandináv országok. Ezek az államterületeken ha van is a hadsereg körében és a polgári társadalom rétegeiben harc és harci készülődés, de van a mellett olyan kulturtevékenység, mely a hadiállapotot mérveire nézve felülmulja.

Ezeknek az országoknak csak tovább kell fejleszteniök a társadalmi, közgazdasági és politikai békét s akkor építő munkájokban belső akadályok már nem fogják őket feltartóztatni. Csak az európai helyzet súlya fog még rájuk nehezéden, a mely magában véve is még mindig nagy akadálya a békés haladásnak, de az államok fejlődését a civilizáció céljaitól már el nem térítheti.

A NYITRAMEGYEI SZEMLE TÁRCÁJA.

Mikor a leány lemond.

Piroska kisasszony vonatra ült és elment. Ez egészen egyszerű, egészen jelentéktelen eset. Elment, hát elment.

De nem ilyen egyszerű volt az eset Radó segédjegyző szívében. A fiatal ember otthon maradt, kiült az eresz alá, dudolt csendesen egy nótát és nézte a holdat.

Itt a szeptember. És kilencedikén beiratkozás a színiiskolába. Mert Piroska színésznő lesz. A tüdőbetegek javára a nyáron tartottak egy műkedvelő-előadást. És Piroskát mindenki megtapsolta.

Piroska tehát színésznő lesz.

— Kisasszony, legyen türelemmel. — mondta a szolgál, aki volt olyan elegáns, mint Radó úr a falun. Kissé mintha hasonlított volna hozzá.

A teremben éppen elegendő voltak. Erejükben bízó halhatatlan jelöltek mindannyian.

Arcuk sugárzása, szemük fénye, mozdulatuk kimértége elárulta azt az önbizalmat, ami idehozta őket a színiiskola megálmódott padjai elé.

— Pardon nagysád, már jelentkezett? — kérdezte valaki háta mögött.

Ijedten fordult a hang felé. És esodálkozva nézett. Egy teljesen ismeretlen fiatal ember szállította meg. Arcába szaladt a vér. A falun belénevelt konvenció festette rá azt a kis rózsafoltot és már kész volt a felelettel: Semmi köze hozzá.

— Maga lesz a világ legelső naivája. Elsőrendű talentum, — jegyezte meg szemtelenül a fiú és odaült Piroska mellé.

Piroska a meglepetéstől szóhoz sem jutott. De a fiú dícsérő megjegyzése jól esett neki és tűrte a tolokodást.

Tudja — mondta a fiatal ember, aki magát Sasváry Sas Dénesnek mutatta be, — én magát még a vonaton láttam. A ceglédi állomáson, tegnap. Persze, én az első osztrályban utaztam. Onnan láttam, amikor fölszállt.

— Igen? — rebegte Piroska és szégyenkezve vallotta be, hogy ott Cegléd mellett van egy kis falu és hogy ott kántortanító az apja.

— Jól énekel?

— Az apám?

— Oh, dehog. Magácska, édes...

Piroska szívére szökött a vér. Magácska

édes, mindjárt az első ötpere után, ez igazán sok. Halkan mondta:

— Én drámai leszek.

— Kisasszony, tessék, — jelentette a szolgál és Piroska ijedten ugrott fel a székről.

Ugy szédült be az ajtón, mint az öngyilkos, aki a Dunának ereszté magát. Hirtelen mozdulattal ment a katedra felé és tudja Isten miért, nagyon röstelte magát. Szinte szeretett volna bocsánatot kérni, hogy idejött és már úgy volt, hogy mindjárt elsírja magát. De valahonnan barátságos hang simogatta és ez visszaadta az erejét.

— Varga Piroska, — hangzott erélyesen a katedra felől, — ön fölvételre jelentkezett. Lássuk, mit tud. Szavaljon el valami költeményt, vagy akármit, amit akar...

Piroska körül forgott a világ. Hogy ő most szavaljon, hogy ő most egyáltalán kinyissa a száját, nem, ezt nem kívánhatja tőle senki. Csak lesütötte a szemét és úgy állt ott a terem közepén, mint akire valami nagy büntetés vár. Szinte már könnyörögni látszott, mentsetek meg, engedjétek innét, hagyjatok.

— Csak bátran, bátran. Siessünk kérem, még sokan vagyunk...

Piroska akkor próbálta egyszerűsíteni a

Nálunk és Európának latin országaiban, úgyszintén a Balkán félszigeten a belpolitikai, társadalmi és közgazdasági béke ügye nagyon gyengén áll. Adáz pártusák, közgazdasági existenciák összeomlása, gyűlöletig fokozott társadalmi ellentétek kötik le itt az erőket és száműzik távol fekvő tájakra a béke áldásait. Franciaországban a társadalmi osztályoknak és rétegeknek egymás ellen való haragja, egész néposztályoknak egyes állami intézmények, például a hadsereg ellen táplált gyűlölete, a vallásos és vallástalan emberek és rétegeknek egymás ellen kiütött harca, óriási mérvben veti vissza ezt a nagy nemzetet a belső erőgyarapodás jótéményétől.

Spanyolország és Portugáliában a kormányforma, a rend és az anarchia, Olaszországban a végtelenségig hajtott pauperizmus, mely szintén anarchisztikus szellemet nevelt az emberekben, a balkán népeknél fondorlat és ármány, nálunk Magyarországon a politikai romlottság és erőszak azok az ütköző pontok, a melyeken pártok, testületek és társadalmi osztályok mérkőzése megy végbe.

Annál messzebb vagyunk mi és a hozzánk valamelyes tekintetben hasonló belső meghasonlásban élő népek a békés kulturális munkától, minél kedvezőtlenebbek a külpolitikai viszonyok, a melyeknek kihatásaival lépten-nyomon számot kell vetnünk. Ezek a viszonyok kényszerítik több országban, de különösen nálunk a hatalom főtenyezőit arra, hogy tűrjék a polcon azokat az embereket és pártokat, a melyeknek erőszaka, romlottsága és hatalmi nagyravágyása a belső meghasonlás kútfejét alkotja.

Főképp Európának ezen országai-

dolgot. Visszaidézte az otthon hagyott műkedvelői sikert, az elismerést, a tapsot, a helyesírási hibákkal szedett kritikát, amit a helyi lap közölt. És ez kissé talpra állította. Belekezdett valami versbe, de már a felénél elakadt.

Kinos esőnd a teremben.

Piroska csak áll, csak áll. Rettenetes. És akkor szép csendesesen elkezdett sírni. Sirt keservesen.

— Köszönjük, nagysád, — hangzott idegesen, — elmehet. Ön nem a színipályára való. Elmehet...

Lefelé menet a lépcsőn, amikor már egészen magára maradt, a könnyei lassan felszáradtak és szívében az elkeseredést a falusi viszontlátás szégyene eserélte föl. Oh, mit fognak majd mondani odahaza? Hiszen az egész falu tudta, hogy miért ment Pestre. Istenem, Istenem, milyen kifogást is mondjon? De akármit is mond, át fognak látni a szítán. És mindenki nevetni fogja, ujjal mutatnak rá, ni, ez az a híres, aki színészni akart lenni. Nem, nem ő ezt a szégyent nem éli túl. Nem, nem ő nem is megy vissza a faluba, dehogy is megy haza, oh soha...

Az utcára ért.

ról áll az, hogy a harc mozgalmak meg nem szűnő jelenségei között és a béke utáni vágyakozásnak eltitkolhatatlan tünetei mellett, vagy egyetemes rombolás, vagy egyetemes építés lesz a jelenlegi állapot végső konzekvenciája.

Minden attól függ, hogy a két nagy keresztény eszme: igazság és szeretet, minő sikerrel fogják folytatni a világon hódító útjukat. Mert hogy hódítanak az ellenkező jelenségek nagy tömege ellenére is, az kétségtelen. Ma több van a világon mind a kettőből, az igazságból, meg a szeretetből is, mint volt egy félszázad előtt. De még mindig nincs elég belőlök, még mindig rengeteg nagy a hazugságnak és az önzésnek hódoló emberek száma.

Sokkal több emberi szívbe kell még az igazságnak és a szeretetnek beköltözködnie, akkor lesz sok dolgozó és építő ember, sok dolgozó és építő nemzet a világon, — akkor lesz a XX. század nemesebb életirányának jelvényéből, a hágai békepalotából valóság, uralkodó világ béke, melynek ölen emberek és népek testvérisége fog ülni örömmünnepet.

Leszorított gabonaárak. A hivatalos kimutatás szerint Magyarországon holdankint 9 métermázsza búza termett.

Gazdaközönségünk a hivatalos statisztikának ezt az adatát kétkedéssel fogadja. A kik a nagy nemzetközi piacokat is megszokták figyelni és a nagy mezőgazdasági országok termésviszonyai iránt is érdeklődnek, egyhangulag állítják, hogy ebben az évben sehol sincs akkora termés, a mely a holdankinti 9 métermázsza búzának megfelelne.

A gazdaközönségnek ezt a felfogását, a mely azonban nem zárja ki azt, hogy egyes vidékeken a búzatermés holdankint a 9 mm. átlagot elérje, megerősíti az a tagadhatatlan tény is, hogy a vasuti állomásokon, a hol más években ilyen időtájban a rakodósínekbe be nem fért a búza, most alig van néhány vag-

gonnal belőle. Összevág ezzel az a másik tény, hogy a gabonában ezidő szerint egyáltalában nincs kereslet, úgy kell felkinálni a termést a kereskedőknek és szeszálóknak.

Nem lehet megállapítani, hogy minő része van a börzének a termés túlbecsülésében. Meg lehet, hogy olyan országos agitációt fejtek ki a búzaring érdekeltjei, a melynek sikerült a hivatalos statisztikusokat is félrevezetni. Vagy ha ilyesmiről nincs is szó, az az egy bizonyos, hogy a börzének nagyon kapóra jön a túlzó hivatalos termés-kimutatás. Október hóra nagy kötések történtek a börzén búzára, az érdekesoportoknak tehát azon kell most dolgozniok, hogy a búza árát leszorítsák és legalább a kötések határidejének lejártáig ebben a leszorított összegkeretben megtartsák.

Erre a célra szolgál az a híresztelés, hogy az országban elég bőven termett meg a búza és ezt a célt mozdítja elő az a lanyha, vagy semminő kereslet is, mely miatt sok gazda egyáltalában nem vihette még piacra a termését. El akarják hitetni a gazdaközönséggel, hogy azért nincs ára a gabonának és azért nem is keresik most a termést, mert el van vele látva a gabonapiac. Ezzel a fondorlattal próbálják megszerezni az októberre jegyzett búzát, a kötéseknél kedvező áron.

Ujra beigazolódik tehát, hogy Magyarországon nem a tényleges termés, hanem a határidőzlet, a börzekötés szabja meg a termények árát.

Sajnos a legtöbb gazda a nagy pénzszükség közepette nem képes védekezni a búzaring üzérkedése ellen, de a kik várhatnak, jól teszik, ha novemberre hagyják terményeik értékesítését, a mikor a gazdakörökben uralkodó nézet szerint olyan magas árakra lehet számítani, a minők az ezidei termés piaci forgalmában még nem voltak.

A szakolcai nagyközségi mozgalom.

Szakolca szept. 4.

I.

Szakolca város polgárai az elmúlt tél folyamán tudvalevőleg mozgalmat kezdtek városuknak nagyközségiévé való átalakítására. A mozgalom hívei az ügy jogi elintézésével *Keppich* Sándor dr. szakolcai ügyvédet bízták meg, aki e hét folyamán adta át a kérvényt a polgármester útján a városi képviselőtestületnek továbbítás végett.

A terjedelmes munka bevezető része, mely

— Oh, parancsoljon, — előzékenykedett Radó úr és szaladt a pult elé

— Látod, — szólt a néni, a hogy Piroskával egyedül maradt, — látod, hogy szeret téged ez az ember? Annyira nyugtalan volt, hogy utánad jött. Nagyon szeret. És egészen kedves ember.

— Igen...

— És... és, mond szívem, te is szereted?

Piroska vállat vont. De akkor hirtelen egy mentő gondolata támadt. Nagyszerű megoldás. Radó úr érte jött. Épen jókor. Radó úr el akarja venni feleségül. Soha jobbkor. Radó úr jó ember, derék ember, egészen derék ember, mért ne menne hozzá? Csendesén felelte:

— Talán... szeretem...

Akkor már jött vissza Radó úr, tele kuglerrel és erős, jellemrevaló mosollyal kínálta Piroskát.

— Köszönöm, — szólt Piroska és vigasztaló pillantást vetett Radó úrra.

— Köszönöm, — mondta, — eljöttem, hogy elvigyem a hírt a faluba. Nagyon érdeklődnek. Roppant bíznak a sikerében. Oh, mikor majd egyszer nagy színészni lesz...

Olyan fájdalmasan mondta ezt Radó úr,

Ahogy a délutáni napfény az arcába esett, kissé könnyebbnek érezte a bánatát. Belenyugodott, ahogyan csak a nők tudnak belenyugodni a változhatatlanba. Sietett a cukrászda felé, ahol nénje várta. A nénje, aki idehozta és akinél ellátásban részesült volna, mint színinövendék. De hát a sors nem így hozta és akármennyire is szégyenletes a dolog, de bizony mégis csak haza kell menni: Szépen haza kell menni. Ugy bizony.

A cukrászda terraszán ült a néni és a kávéját kavargatta. Piroska jókedvet erőltetett magára, mint akinek nyert ügye volt. Egyszerre elsápadt. A néni mellett egy fiatalember ült.

Radó úr volt, a segédjegyző. Még ideje sem volt gondolkodni a dolog fölött. Radó úr már észrevette és eléje sietett.

— Jónapot Piroska, hát fölvevtek?

Piroskát megacélozta a dac. Valami fölényes büszkeség öntötte el, hogy ez az ember a faluból utána jött. Határozott választ adott:

— Fölvesznek, az biztos, — mondta Piroska, — de még nem került rám a sor. Majd holnap. Hanem nagyon megéheztem. Valami kuglert...

a vármegyei törvényhatósághoz van intézve, kifejté, hogy Szakolca város 1912. évi összes egyenes állami adójából, 70962'44 k.-ból községi pótdóalapul 46791 k. vétetett, minthogy a többi áll. adó fizetői a közs. pótdó fizetésétől a törvény értelmében fel vannak mentve. Mivel pedig a mellékelt nyilatkozatok aláírói összesen 28625'44 k. áll. egyenes adót fizetnek, többségük megvan s így a kérvényre jogosultak. A terjedelmes megokolásban a kérvényezők ki akarják mutatni, hogy „azon köteleseket, melyek a község eddigi állásában rájuk hárultak, elégséges szellemi és anyagi erők hiányában teljesíteni nem képesek”. Kéri tehát a törvh. bizottságot, hogy kérelmükkel szemben a legközelebbi közgyűlésén állást foglaljon s terjessze fel pártolólágot a belügyminiszternek.

A kérvény megokolása azzal kezdődik, hogy a város terhei az utóbbi években egyre növekednek, míg a bevételek növekedésében nincs meg a szükséges fokozat. A nagyközségi mozgalom közvetlen oka az 1912. évi nagy deficit s az 1912. évi LVIII. teikk. Következik ezután a város vagyonának részletes felsorolása. Szakolca város határa 10,388 kat. hold. Ebből a városi törzsvagyon 4508 kat. hold és pedig szántó 448, rét 371, legelő 474, kert 4, erdő 2885, egyéb ingatlan 326 kat. hold. Van ezenkívül 4 háza, 1 vágóhídja, 2 hídmérlege, néhány gazdasági épülete s bennük különféle ingóságok, vannak javadalmi és jogai (halászat, vízjog stb.), kötvényei, értékpapirjai és takarékpénztári betétjei. Az egész törzsvagyon értéke 2,690,932'27 k., melyből azonban levonandó a gödingi Redlich-cégnak eladott városi téglagyár értéke. A város adóssága 1911-ben 484,784'79 k. volt, melyből levonandó a téglagyár építési tőkájének évi törlesztése. A város egész háztartása a törzsvagyon jövedelmezőségén nyugszik s ha ez alatta marad a kiadásoknak, megvan a deficit. 1912-ben a fedezetlen kiadás 38,319'86 k.-t tett ki. Minthogy 1912-re a községi pótdó 42,000 k. áll. egy. adó után vettett ki, s kulcsa 34%, ha a fenti hiányt községi pótdóval akarnák fedezni, a kulcs szükségképen kb. 90% volna, mivelhogy a pótdóalap emelkedésére a gazdasági viszonyok mostohasága folytán kilátás nem lehet. A deficit jelentkezőségekor a közgyűlés a polgármester javaslatára kimondotta, hogy a pótdót nem emeli, hanem haladékat kér a kormánytól a főgimnázium fentartására befizetendő évi 19,000 k., s az állami elemi iskola évi 9600 k.-nyi fenn-

tartási hozzájárulásának befizetésére, ami összesen 28,600 k.-t tesz ki s kimondták, hogy az építési alapba bevételezett 18,000 k.-t nem fizetik vissza. A Szloboda-féle szegényalapból felvett 24,000 k. ideiglenes kölcsönből is 10,080 k. ment át adóssági hátralék címén az 1913. esztendőre, pedig a városi szegényházat, melynek felépítésére a város az alapítólevél értelmében kötelezve van, közgyűlési határozattal már az idén megkezdik, tehát a kölcsönt vissza kellene fizetni. Így a városnak újabb kölcsönt kell majd felvennie. Az 1912. évi deficit azonban nem az első. Évek óta lappang ez már a város számadásaiban, holott a törzsvagyon jövedelme állandó, a kiadások folyton emelkednek, a város lakosainak pedig nincs oly gazdasági erejük, melyből maguktól pótolhatnák a deficitet. Ebből az állapotból a kérvényezők csak a közigazgatási költségek apasztásával remélnek menekülést.

A kérvény ezután részletesen tárgyalja a törzsvagyon jövedelmét, táblázatokat közöl az 1904—1912. évek jövedelmeiről s arra az eredményre jut, hogy a jövedelmi ágazatok nagy része évről-évre minden törvényszerűség nélkül változik. Ez tapasztalható a legelők, rétek és erdők bruttójövedelmeinél s csupán két bevételi forrásnál találunk állandó emelkedést: a szántóföldek hasznobérénél és a házbérekénél. A földhasznobér 1906-ban 16,342 k., 1912-ben 35,800 k. volt, a házbérek pedig ugyanezen idő alatt 1177 k.-ról 5064 k.-ra emelkedtek. A szántóföldek hasznobére azért emelkedett, mert 1907-ben a város birtokos polgárai sorából egy talajjavító-társulat alakult a talajvízes helyeken fekvő földek alagesővezésére és lecsapolására s e társaságba mint érdekelt birtokos a város is belépett. A város a felmerült 38,137 k. talajjavítási költséget törlesztéses kölcsönnel fedezte s a földeket jelentékeny áremelkedéssel sikerült hasznobérbe adni. A házbérek pedig azért emelkedtek, mert a város 1907-ben egy nagyvendéglőt, 1912-ben meg 3 kisebb koresmát építtetett. A nagyvendéglő 80,000 k. építési kölcsönének évi törlesztési részletét, 3187 k.-t az évi átlagos 2200 k. szeszfogyasztási adópótlékból s a vendéglős és a Gvadányi-kör évi 2050 k.-nyi béréből fedezik. A három kisebb koresma 61,879 k.-jába került a városnak. Ennek fedezésére a közgyűlés külön építési alapot létesített, melynek jövedelmei: a göztéglagyár építésére felvett kölcsön maradványa, az az egyik koresma 10,000 k.-nyi építési költsége, a Szloboda-féle alapból kölcsönvett 18,000 k.

s az eladott tégláért kapott 30,626 k. Azonkívül építkezési célokra a házipénztár 12,024 k.-t fordított. A felvett ideiglenes kölcsönből 28,080 k. most is kifizetetlen s minthogy nem tudni, hogy a város mily feltételekkel kap kölcsönt, az sem biztos, hogy a bérekből törleszteni tudja-e a részleteket.

Ujdonságok.

Bérmálás. Gróf *Batthyány* Vilmos dr. püspök úr f. hó 2-án délután Moesonokról Nyitrára érkezett s másnap megkezdte bérmakörútját a környékbeli plebániákon. Szerdán Zobordarázson, csütörtökön Szalakuszon, pénteken Zsérén, a hova a koloni plebánia hívei is eljöttek, szombaton Pogrányban bérmált. A főpásztort a plebániák papjai és a hívek mindenütt ünnepiesen fogadták s hódoló tiszteletök és ragaszkodásuknak az ünnep külső kereteinek díszé által is kifejezést adtak. Megjelentek a püspök üdvözlésére a járási és községi hatóságok is. — Ma vasárnap Nyitra-gerenceséren lesz bérmálás s ezzel az ez évi ősszre tervezett bérmaut véget ér.

Dr. *Csernoch* János hercegprimás, mint már jeleztük, f. hó 19-én indul el Esztergomból őszi bérmautjára. A primás a nyitravölgyi és radosnavölgyi plebániákon fog bérmálni s fogadására egyházmegyének ezen részében nagy előkészületeket tesznek. Évtizedek óta nem látta ez a vidék a hatalmas egyházmegye főpásztortát s így érthető az a magasan fellobogott lelkesedés, melylyel érseküknek megjelenését várják.

Személyi hír. Gróf *Erdödy* Imre es. és kir. kamarás Pöstyénből, ahol a nyár legnagyobb részét töltötte, f. hó 2-án családjával együtt aranyosmaróti birtokára utazott.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. *Thurzó* Béla treneséni kir. törvényszéki joggyakornokot a szombathelyi kir. törvényszékhez jegyzővé kinevezte.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter *Krisztinicz* Elek érsekújvári kir. adóhivatali főtisztet saját kérelmére a vágújhelyi kir. adóhivatalhoz, *Sztarinyik* Károly galgóczi kir. adótisztet pedig az érsekújvári adóhivatalhoz helyezte át.

Egybekelés. *Konkoly Thege* Elek Gábor es. és kir. kamarás honvéd huszár alezredes folyó hó 7-én tartja egybekelését *Fodor* Erzsébet alapítványi hölgygyel, dr. *Fodor* Kálmán pöstyéni igazgató-orvos, orsz. képviselő és neje ungerschitz gróf *Berchtold* Josefina leányával Pöstyénben az evang. imaházban.

hogy Piroska akaratlanul is elkacagta magát. A néni úgy találta, hogy ilyenkor nem árt pár percre magukra hagyni a fiatalokat és átment egy szomszéd asztalhoz, ahol egy ismerőse ült.

— Maga engem kinevet, — mondta a segédjegyző, — pedig lássa, ez igazán csöppet sem nevetséges. Piroska, ha maga most a szivembe látna...

— Ne beszéljen esácsiságot, — kacérkodott Piroska, mert alapjában véve éppen annak örült, hogy Radó úr ilyen esácsiságot beszél.

— És én, lássa, most vissza se megyek. Itt maradok Pesten. Otthagynom a falut, a jegyzőséget, mindent. Majd vállalom itt valami hivatalt, mert én nem lehetek maga nélkül, én mindennap látni akarom, mindennap beszélni magával, egy szót legalább.

— Szent Isten, ott akarja hagyni a falut?

— Esküszöm...

— Nem, nem, azt ne tegye. Nem engedem.

Ezt nem bírnia el a lelkiismeretem. Hogy miattam otthagya a biztos állást, a jövőjét...

— Már pedig, ha maga színész nő lesz...

— Nem leszek...

Radó úr szeme kerekre nyílt.

— Nem lesz? Hát nem vették föl?

— Fölvettek, sőt nagyon is fölvettek, hogyne vettek volna, de én nem viselhetem el, hogy egy ember, akit mindig becsülni tudtam, akit... akit...

Itt elakadt. Csönd lett.

— Oh, — tört ki Radó úrból a boldogság és megfogta Piroska kezét.

Piroska lassan kivonta a kezét és lesütött szemekkel várta, hogy mi lesz?

— Oh, hát remélhetek?

Piroska megint lesütötte szelíden a szemét, ami a beleegyezés nőies értelmezése volt. Akkorára a néni is visszajött.

— Holnap együtt utazunk haza, — jelentette ki Piroska később a villamoson, amin a néni egy cseppet se esodálkozott. Ilyenek ezek a fiatalok. És ha egyszer olyan nagyon szeretik egymást.

Másnap vonatra ültek. Mindkettőjük arca szinte sugárzott a boldogságtól. Radó úr annak örült, hogy ilyen egyszerűen megnyerhette Piroska kezét, Piroska pedig inkább annak, hogy ilyen könnyű szerrel kikerülhette a szegényt. Most bátran a szemébe mondhatja akárkinek, hogy tulajdonképpen mért jött vissza. Oh, milyen nagy jövő várt volna rá,

micsoda karriér, de ő szerette ezt az embert és hazajött, hogy a felesége legyen. Mert a szerelem mindennél erősebb. Álljon elő, aki ebben kételkedni mer!

Ahogy a eglédi állomáson kiszálltak, Piroska még visszanezett a vonat felé és majd kővé meredt.

Sasváry Sas Dénes lépett ki egy harmadik osztályú szakaszból és alázatosan kalapot emelt. Radó úr is odanezett és piccentett a fejével.

— Ismeri? — kérdezte Piroska.

— Hogyne, — szólott Radó úr minden jelentőség nélkül és unottan tette hozzá: — Az szabósegéd Adlernél, ahol dolgoztatok. Egy kicsit bolond szegény...

Sziporkák.

FALUSIASAN.

— Aztán mé nem mégy Pétör a doktorhoz, ha má annyira beteg?

— Hát mondok talán mégis szöbb csak úgy természetös halállal kiműnyi...

VIGASZTALÁS.

— Őszintén megvallom bánt, hogy a menyasszonyom olyan kis termetű!

— Ne búsulj! Majd a fejedre nő!

A XII. Országos Kath. Nagygyűlés. Az Országos Katholikus Szövetség 1913. november hó 9, 10, 11. napjain rendezte a XII. Országos Kath. Nagygyűlést. Amennyiben a szakosztályokban egyesületek, intézmények, vagy egyesek előadást tartani és javaslatot előterjeszteni szándékoznak, ezt a javaslat szövegének egyidejű beküldése mellett október hó 1-ig kell a szövetségnek (IV., Ferenciek-tere 7. III. lépcső. I. 8.) betérjeszteni, hogy azok még kellő időben a nagygyűlést előkészítő bizottságának tárgyalása alá kerülhessenek.

A nagygyűlés keretében az előkészítő bizottság határozata szerint ismét három szakosztály fog működni: a hitbuzgalmi és karitatív, a közművelődési és a szociális. A hitbuzgalmi és karitatív szakosztály elnökei: *Mailáth G. Károly* gr. erdélyi püspök és *Zsembery István* dr. tb. főügyész, az Országos Katholikus Szövetség ügyvivő alelnöke, a közművelődési szakosztály elnökei: *Váradly L. Árpád* dr. győri püspök és *Concha Győző* főrendiházi tag, egyetemi tanár, a szociális szakosztály elnökei: *Glattfelder Gyula* dr. esanádi püspök és *Zlinszky János* dr. tb. főügyész.

Jótekonyság. *Cardeza Tamásné* szül. *Racine Mária* Alojzia úrnő a kovarei templom orgonáját 500 korona költséggel kijavította. A jótekonyság úrnő az oltárokat a templomban minden szombatban a legremekbbről élővirággal díszíti fel. Férjének és anyósának, a Titaneról való szerencsés menekülése óta, a katolikus hittől áthatott jótekonyság és a mintaszerű vallásos élet otthonosak a kovarei kastélyban.

Vívó akadémia. A Nyitrai Önk. Tűzoltó Egyesület vívói *Geller Alfréd*, a m. kir. Lud. ak. vívómesterének vezetése mellett folyó hó 7-én d. u. 4 órakor a „Szarvas-szálló” dísztermében, belépő-díj nélkül, zártkörű propaganda házi vívóakadémiát rendeznek.

Tanári alkalmazás. A nyitrai megyés püspök *Rusz Ciprián*t, a kegyestanítórend főnöke *Pap Demjén*t a nyitrai róm. kath. főgimnáziumhoz helyettes tanári minőségben kinevezte.

Ferdinánd bolgár király és a vágvölgyiek. A ki maga is a világ részvétélrel találkozik, a nemeslelkű bolgár király nem feledkezik meg a póstyéni kúrájából jól ismert nyitrai megyeiekéről. Érdeklődött, információt kért *Machovich János* póstyéni főszolgabírótól az utolsó aug. 18—19-iki árvízről, mely Póstyén vidékén is pusztított.

A főszolgabíró megnyugtatta a királyt, hogy Póstyénben nem okozott kárt a Vág áradása, de igenis Felsőszerdahely és Vágszentkereszt községekben. A kinek alkalmá volt a Vág balpartján járni, Vágszentkereszttel szemben még ma is láthat keresztben heverő pusztuló, rothadó gabonatermést vagy 60 holdnyi kisbirtokos parcellákon. Nem hordhatják be a jobbparti vágszentkeresztit kiscsászák, mert nincsen kompjuk. Beckónak vagy Brunónak az út 15—20 km. mert kerülni kell tenniük. *Míg a Temetvény és Somszeg között körbevezett kompon 3 klm. Az idő pénz. A fuvar is pénz. Adóra sem lesz belőle, kenyérré sem marad, ha ott rohad az évi keserves munka gyümölcse. Tüzelőfát sem szerezhetnek be rendes árban a jobbpartiak, felesleges fájukat nem értékesíthetik a ballpartiak. Cukorrépájukból sem lesz hasznuk, ha azt olyan nagy kerülvél kell majd az állomásra szállítaniok. A kiscsászák kérelme a miniszter és a törvényhatóság méltányos emberbaráti figyelmét és elintézését várja.*

Ha ezt a dolgos népet veszni hagyjuk 2 klm. távolság hiánya miatt, — mert csak annyi hiányzik, hogy a törvényszabta távolság megyeyen a brunói komptól, — akkor magunk vagyunk okai, hogy elkeseredik és könnyen kapható minden maszlagra.

Adózik úgy, mint akár az az adófizető, ki aszfalton, vashidakon, vasutakon, villanyoson járhat; legalább ettől a csekély engedménytől ne zárjuk el. Vasuti hidat remélt kapni Nyitra megye, de az Trenesénmegyének jutott, 1914-re remélte, de a vízárdat elrontotta a munkálatokat, talán 1915-ig is csak jámbor óhajjal kell megelégednie a ballparti Vágmentiéknek. Szomorú, de való hogy *Galgóctól Trenesénig* nincsen hid a Vágon. Mindennek telik a budgetből, pedig elsősorban az ilyen életkérdéseket kellene rendezni és biztosítani.

Kuruczvári.

Tanügyi hírek. A nyitrai róm. kath. főgimnáziumban a beírt tanulók száma: 450. Osztályfőnökök lettek *Simon Endre* az I. A), *Pap Demjén* az I. B), *Miklós Ferenc* a II. A), *Rusz Cyprián* a II. B) *Kopp Tibor* dr. a III., *Jankovich Ferenc* a IV., *Kaleta Máté* az V., *Forgács János* dr. a VI., *Hatala István* dr. a VII., *Nagy József* a VIII. osztályban.

A szakolcai kir. kath. főgimnáziumba szept. 1—4. napjain összesen 274 tanuló iratkozott be. Az I. osztály 79, a II. 48, a III. 49, a IV. 34, az V. 21, a VI. 13, a VII. 14, a VIII. 16 tanulótl számlál. Osztályfőnök az I. osztályban *Kertész János*, a II.-ban *Oberle József*, a III.-ban *Margitta Aladár*, a IV.-ben *Veszely Vilmos*, az V.-ben *Csapkay Sándor*, a VI.-ban *Varannai István*, a VII.-ben *Sztramszky István*, a VIII.-ban *Bodnár Lajos*. Az I. osztályt, melynek népessége Szakolcán eddig még soha el nem ért méretet ért el, valószínűleg ketté fogják választani, annál is inkább, mert a 79 beírt tanuló mellett még — hirszerint — 11 jelentkezőt vett fel az intézet igazgatósága. A párhuzamos osztály megnyitása, minthogy e fokon még igen gyakran szoktak nyelvi nehézségek is előfordulni, melyek a tanulókkal való intenzivebb foglalkozást olyannyira kívánatosnak teszik, pedagógiai szempontból kiválóan óhajtható volna. — A *Johanneum-Internátusba* 33 tanuló vétetett fel. A tanítói helyekre 7, az 500 k.-ás jegyzői és kisbirtokos-helyekre 11, egyéb kedvezményes helyekre 4, s a 800 k.-ásokra 11 tanuló jelentkezett. A tanulók ellátását és gondozását 3 apáca végzi.

Uj iskolák. A *Takács Béla* volt nyitrai megyei kir. tanfelügyelő által kidolgozott terv alapján a közel jövőben a következő helyeken létesülnek új állami iskolák: *Divékbanka-Bélamácsó* 1 tanítóval, *Ducó* 1, *Pacolaj* 1, *Telkesudvar* 1, *Lipovnok* 1, *Nyitralaszkar* 1, *Nyitra-nécpál* 2, *Nagyhatár* 1, *Návoly* 1, *Alsóvisnyó* 1, *Oeskó* 1, *Ószombat-Favortelep* 1, *Szakadék* 1, *Rudnószabadi* 1, *Felsővisnyó* 1. Nyitraadás 1, *Türréte-Sebudeova* 1, *Pöstyén* 9 és *Tornóc* 4 tanítóval.

Kitüntetett munkás. A földművelési miniszter 50 k. pénzjutalommal és elismerő okirattal tüntette ki *Machácsék Mihály* szakolcai mezőgazdasági munkást, aki immár 30 esztendeje van a *Wrehovszky-család* szolgálatában. A miniszteri elismerés átadása meleg és családi jellegű ünnepség keretében aug. 31-én történt a szakolcai városháza tanács-termében. A polgármester helyettese, *Klippel János* v. tanácsos szívélyes üdvözlő beszéd kíséretében nyújtotta át a kitüntetést, melyet megatottan köszönt meg a hűséges eseléd. Beszélte még *Okányik Lajos* dr. esperes is, aki a munkás és a munkaadó közös érdemének tudta be a jutalmazást. Az ünnepség népes közönség előtt folyt le.

Halálozás. *Spalik János* esztergomi egyházmegyei áldozópap hosszas betegeskedés után, élete 36-ik évében Szakolcán, f. hó 29-én elhunyt. Temetése 31-én délután folyt le, a lakosság nagy részvétéllel.

Antoinette Mechler, zongoratanitónő és a Szántó-féle polgári leányiskola francia nyelv tanitónője, aki városunkban sok éven át általános közszeretettel működött, 77 éves korában f. évi augusztus hó 18-án Schwetzingenben meghalt.

Templom-megáldás Kisbábon. A község ügybuzgó alesperes-plebánosa fáradozása folytán a plebániatemplom teljesen új alakot kapott, mintegy megújulva került ki a romokból. A festést *Juhary Károly* templomfestő végezte, az új orgonát a budapesti *Rieger cég* szállította s a kövezetet a herceg *Lichtenstein-féle* temenau gyár adta. Az egész újítás, berendezés 14,000 k.-ba került, melyre adakoztak: a *Strasser-család* mint kegyúr 5000 k.-nán felül, a *Janits-Mészáros* hagyatékából 4000 k. körül, a többi a hívek adakozásából került elő. A templom rendeltetésének való átadása aug. 20-án Szt. István napján történt. A megáldást *Lelkes Adolf* kerületi esperes, az ünnepélyes sz. misét *Halkó István* plebános s a sz. beszédet *P. Tomsa* Ambrus, a falu szülöttje tartotta.

Esküdtbíróóság. A nyitrai kir. törvényeszk esküdtbíróinak szolgálati lajstroma az 1913. évi III. ülészakra a következő: *Rendes esküdt.* *Stöger Károly* uradalmi számtartó Moraván, *Sebestyén Lajos* földbirtokos Negyed, *Löwey Sándor* gazdálkodó Lakács, *Molnár*

József földbirtokos Negyed, *Schneider Sándor* könyvelő Wittenc, *Szekeres János* pincemester *Galgóc*, *Szöcs István* földbirtokos Vágfarkasd, *Sajmovics Dávid* Rezső bérlő Felsődubován, *Waller József* fűszerkereskedő Vágújhely, *Udvary Ferenc* földbirtokos Nyitraegerszeg, *Tóth János* (Kuroács) földbirtokos Vágfarkasd, *Weisz Simon* kereskedő Negyed, *Csirik Adám* földműves Tardoskodd, *Boros Jakab* földbirtokos Vágsellye, *Elek Henrik* földbirtokos Tótmegyer, *Rosner Samu* kereskedő Miava, *Sternberg Béla* nyug. állomási főnök Soponya, *Ottlinger Lajos* kereskedő Vágsellye, *Molnár Lajos Samu* földész Vágfarkasd, *Horváth Oszkár* földbirtokos Császtó, *Gramantik János* földbirtokos Privigye, *Lencsés András* földműves Királyi, *Kelemen István* földműves Komjath, *Janesik Gyula* magánzó Szakolca, *Décsy Ferenc* földbirtokos Negyed, *Tóth Antal* földbirtokos Vágkirályfa, *dr. Vándor Ignác* ügyvéd *Nyitrazsámbokrét*, *Szalai Péter* földész Vágfarkasd, *Sik Leó* bányamérnök *Nyitraabánya*, *Miklósik János* földbirtokos *Sempthe*. — *Hellyettes esküdt.* *Szabó Imre* temetk. váll. *Kramer Mór* kereskedő, *Váci János* cipész, *Ronehetti Oszkár* kéményseprő-mester, *Minárik András* háztulajdonos, *Fuchs Béla* földbirtokos, *Pécs Ede* kereskedő, *Holländer Izidor* fűszerkereskedő, *Takács Rezső* kőműves-mester, *Hirsch Henrik* kereskedő. Valamennyien Nyit-ráról.

Kápolnaszentelés. Vasárnap aug. hó 31-én ment végbe nagy ünnepélyvel *Kakasfalván* az *Inovecz* hegység alján, *Nagytapolcsánytól* másfél órányira, az ottani történelmi nevezetességű, nyilvános jellegű kápolnának az újjászentelése. A nép még a távolabbi vidékről is körmenetben vonult a kegyeletes helyre, a hol már 22 év óta nem volt istenítisztelet. A megáldási szertartást *Kovács József* jáezi esp. plebános végezte a környékbeli papság segédlete mellett, az ünnepi szónoklatot pedig dr. *Santausch* ludányi plebános tartotta. Az istenítisztelet után *Sellyey János* nyitraörményi plebános, a kápolna alapítójának *Sellyey István* kakasfalvi földbirtokosnak a szépunokája, a jelenvolt papság és világi urakat vendégül látta házában. Nyit-ráról az ünnepélyen *Riszner Károly* ügyvéd és dr. *Fratriks* ügyvédjelölt vettek részt. — A kápolna visszahódított egyházi birtok, melynek érdekes története van. Erre még visszatérünk.

Színészet. *Szardán* fejezi be előadásait a *Weninger* vezetése alatt álló szintársulat a póstyéni parkszinkörben. A színház minden előadás előtt zsufoolásig megtelt nézőközönséggel, ami ügyes rendezésre és a jól kiválogatott szindarapok kifogástalan előadására enged következtetni.

Labdarúgó mérkőzés. A treneséni tornaegyesület aug. hó 24-én tartotta második bemutató mérkőzését a *Kőbányai* Testedzők csapatával és azt 3:0-ra megverte. A treneséni csapat, mely ezúttal először aratott győzelmet a fővárosi csapat fölött, nagyon szép játékot produkált. A vendég csapat ellenben gyenge játékosokból állott.

Táncmulatság. A *privigyei kath. legényegyesület* 1913. évi szeptember 8-án saját dísztermében színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdele este fél 8 órakor. Felülfizetések nemes célra fordítatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Zenét a közkedvelt *Galbavi János* nagytapolcsányi zenekara szolgáltatja. Színre kerül: „*Köszö Jutka*” eredeti népszínmű dalokkal, három felvonásban és egy változással. Irta: *Lukács Sándor*.

Letartóztatott cégtárs. A esőbbe jutott holiesi *Gayduschek-féle* kereskedő társaság ügyében fordulat állott be: az otthon maradt cégtársat, *G. Rafaelt* a holiesi csendőrség f. hó 2-án letartóztatta s a nyitrai ügyészségre kísérte. A kereskedő társaság tagjai ellen most vannak folyamatban a foglalások s a bukásnál kisebb-nagyobb összegekkel kb. 50 váltó szerepel, melyeken az aláírások jó része hamisnak bizonyult. A bonyodalmasnak ígérkező ügynél nagyobb összeg erejű többek között a *szakolcai takarékpénztár* és a *nagy-szombati gazdasági bank* is érdekelve van. A károsult magánosok közt első helyen egy holiesi ügyvédet emlegetnek, aki hirszerint 30,000 k. erejű állott jót a G.-testvéreknek. Holiesi kereskedői körökben erősen tartja magát az a hír, hogy már csak napok kérdése egy másik, még szenzációsabb holiesi cégbukás.

Alumneumi közgyűlés. A treneséni kir. kath. főgimnázium mellett felállított tanuló segélyegylet folyó évi augusztus hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlését a vármegyei székház nagytermében *Rakovszky Antal* es. és kir. kamarás elnöke alatt. A közgyűlésen a *Baross Jusztin* halálával megüresedett alelnöki tisztségre egyhangú lelkesedéssel *Rudnay István* alispán választotta meg, ki a tisztséget köszönettel fogadta s ígérte, hogy az egyesületet nemes céljainak elérésében minden igyekezetével támogatni fogja. Ezután a közgyűlés tudomásul vette az igazgató-választmány jelentését az 1912/13. tanévről, mely szerint a lefolyt tanévben 45 tanuló részesült részben teljes, részben féligényes ellátásban. Az egyesület törzsvagyonára 101,872 K 41 fillért tesz ki. A közgyűlés befejezte után megtartott választmányi ülésben biztosított a tanulók élelmezése. Az élelmezést úgy mint eddig a treneséni tanítótestületi tanuló internátus fogja szolgáltatni tanulónként és havonként 20 K díjért. A tanítói internátusban lakás, reggeli és gondozást igénylő tanulók közül a tanítók és környező fiai havi 12 K, a többiek pedig havi 28 K kötelesek e címen fizetni.

Hármas ikrek. Kovareon *Bujna* Istvánné szül. *Illás Anna* hármas ikergyermekek, két fiút és egy leányt szült. Mind a három gyermek egészséges.

Az Élet c. szépirodalmi képes hetilap szeptember 7. számában közli *Török Gyula* Zöldkőves gyűrű c. regényének folytatását, továbbá elbeszéléseket hoz *Domonkos Istvántól* és *Czenk-től*, verseket *Sík Sándortól*, *Lányi Saroltától*, *Magyar Bálinttól* és *Mentes Mihálytól*. *Takáts Sándor* történelmi cikket írt Komárom városáról 1683-ban, *Tömörkény István* a tanyai pihenésről, *Kosztolányi Dezső* pedig Madár a ház fölött címen vasárnapi levelet. Ezenkívül a gazdag illusztrációk és aktuális rovatok elevenítik az *Élet* legújabb számát. Szerkeszti: *Pethő Sándor*, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetés egész évre 20 korona.

A katolikus intézmények cím-tárának eddig megjelent 1—21. számát az *Országos Katolikus Szövetség* mint kefelenyomatot a pótlások és kiegészítések eszközölésére az egyes egyházmegyéék esperesei, illetve plebániái hivatalainak szétküldötte. Miután a helyesbített füzeteknek csak egy része érkezett vissza, tisztelettel kéri a szövetség az esperes, illetőleg plebánus urakat, hogy a javításra szorult és már kiegészített füzeteket lehetőleg sürgősen az Országos Katolikus Szövetség (IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső, I. em. 8.) visszaszármaztatni sziveskedjenek.

Négy középiskolát végzett

**keresztény fiút
gyakornoknak**

felvesz

96 9—0

**Huszár István
könyvkereskedése Nyitra.**

Athletikai verseny. Az Érsekújvári Sport Egyesület ez évben is nagy sikerrel rendezte szokásos atletikai versenyét. A versenyben részt vettek a rendező egyleten kívül a Magyar Athletikai Klub, a Budapesti Torna Klub, a Spárta Athletikai Klub és a Győri Torna Egylet. Legnagyobb sikerrel játszott a MAC, de az ÉSE is szép eredményekkel dícselkedhetik. Az atletikai versennyel kapcsolatban az ÉSE kabarettel egybekötött nyári táncmulatságot rendezett.

A nyitrai ingyentej részére újabb adakoztak: N. N. 10 kor. Gyógyszerész, orvos-és természettudományi egyesület 30 kor. A. S. Triest 3 kor. Évi koronajáradék 2 kor. Fogadj a tisztelt közönség hálás köszönetemet a befolyt adományokért. Alsókörszkény, 1913. évi szept. 2-án.

Bíróválasztás. Vágsellyén aug. hó 25-én községi tisztújítás volt *Thuróczy Károly* es. és kir. kamarás, főszolgabíró jelenlétében. A képviselőtestület bírónak egyhangulag *Hlavati Ferencet*, törvénybíróvá pedig *Szedlák Károlyt* választotta meg.

Köszénlopás a vasuti állomáson. A télnek se híre, se hamva és mégis akadnak emberek, akik már jó előre gondoskodnak a tüzelőanyagról. A nyitrai vasuti állomáson már megkezdődtek a szénlopások. Az állomáson posztoló rendőr e hó 4-én reggel tetten érte *D. Péterné* és *L. Ferencné* rákóczi-uti asszonyokat, amint *Spitzer* és *Adler* fakeskedő cég köszénét dézsmálták.

Kifosztott kintin. E hó 4-éről 5-ére menő éjjel ismeretlen tettesek a lakat leverése után behatoltak *Kohn Károly* nyitrai lakosnak a vasutállomáshoz tartó munkatelepen lévő kintinjába és onnan mintegy 132 korona értékű italt és élelmi cikket elemeltek. A rendőrség nyomozást indított a tettesek kézrekerítése céljából, de fáradozása mindeztideig meddő maradt.

A lovak patái alatt. *Benke*, *Cardeza* Tamás kovareci birtokos lovászmestere, e napokban baleset folytán két tüzes lónak a patái alá került. Csak ügyességének és lélekjelenlétének tulajdoníthatja, hogy bár zúzódásokkal, de mégis menekült a haláltól. Ugyanazok a lovak szolgálatképtelenné tették az előbbi lovászmestert.

Szerencsétlenség a gyorsforralónál. Nagysurányban *Hrusovszky* Károly vasuti állomásfőnök leánya a gyorsforraló körül foglalatostkodott, miközben ruhája tüzet fogott és lobogva égni kezdett. A megrémült és a nagy fájdalomtól esztét vesztett leány neki rohant az emeleti lakás ablakának és azon keresztül levetette magát s eszméletlenül súlyos égési és zúzódási sebekkel terült el a földön. Beszállították az érsekújvári közkórházba.

A világ legdrágább lovai. Az egész világon méltó feltűnést keltett az a nemrégiben az egész világsajtót bejárt hír, hogy a *Prince Palatine* nevű híres angol versenypáripa egy millió koronát meghaladó áron kelt el, a mely ár a legmagasabb, a mit eddig egyáltalán állatért fizettek. Egy angol szaklap most összeállította azokat a feltűnően nagy rekord-árakat, a miket eddig telivérekért fizettek s ez a statisztika arról tanuskodik, hogy a ló-sport hívei, a tenyésztők és a lótenyésztésre

gondot fordító államok, épenességgel nem fukarkodnak, sőt két kézzel szorítják a pénzt, ha egy-egy kiváló verseny-apaállat megszerzéséről van szó. A híres versenystállótulajdonos, *Edmond Blanc*, 900,000 koronát fizetett a westminsteri hercegnek *Flyng Fox*-ért, míg igen sok olyan versenyló akad, amely 700—720 ezer koronán kelt el. Így például 1908-ban egy *Sceptre* nevű telivér 720 ezer koronán talált vevőre, míg VII. *Edward* angol király *Diamond Jubilee* nevű lovát 1905-ben az argentinai kormány fizette meg ugyanily áron. Hasonló nagy áron kelték el 1906-ban *Jardy* és 1912-ben a *Rook-Sand* néven híressé vált angol telivérek, a melyek közül az elsőt ugyancsak az argentinai kormány, a másodikat pedig egy angol syndikatus vásárolta meg. Egyáltalán a telivér lovak ára az utolsó 20 évben horribilis mértékben emelkedett. A nemrégiben elhalt westminsteri herceg *Ormond*-ot, minden idők egyik legjobb és leghíresebb telivér versenypáripáját, 1889-ben az argentinai kormánynak még csak 290,000 koronán tudta eladni és ez akkor rettenetesen feltűnő nagy ár volt, holott azóta a csak megközelítőleg hasonló kaliberű lovaknak ára kétszeresre, sőt háromszorosra is felszökött.

Furfangosszökési kísérlet. *Pálinkás* János, a budai postarablás híres betörőjét pár nap óta a lipótvári fogházban őrzik. *Pálinkás* már ismételtelen meg akart szökni. Legutóbb eodig még ki nem derített módon egy kis fűrésszel átvágta cellájának vasrácsát, a szűk nyíláson kibújt és éppen fel akarta öltetni az odakészített fegyhazi tiszt ruhát, mikor lefogták. *Pálinkás* egy körülbelül 50 méter hosszú kötelet is készített a szökéshez. A furfangos rab a tiszt egyenruhát a szabóműhelyből lopta, csakót pedig fehér papírból ragasztott össze magának nagy ügyességgel. A szökésre vonatkozólag dr. *Érdéky* Jenő a fegyház új igazgatója a következő felvilágosítást mondta: *Pálinkás* már hét ízben kísérelt meg szökést, de mindannyiszor idejében tetten érték. Erős fedezettel őrzik. Az utolsó szökési kísérlet aug. 8-án történt és a nyomozás még folyamatban van. *Pálinkást* most súlyosan megbilineselve magáncellába zárták.

Összerongált malmok. Mult héten szombaton a tutajosok vigyázatlanságból neki-rontottak a pöstyéni malmoknak olyannyira, hogy mindkét malom lendítőkereke darabokra zúzódott. Az üzem teljesen megszünt. A kárvaltott két tulajdonos, *Sevela Márton* és *Arbet József* az esetről jelentést tettek az illetékes hatóságnál. Hogy a kárt ki köteles megtéríteni, azt a vizsgálat dolga lesz kideríteni.

Lopás. *Hartmann* Artúr vasuti hivatalnok, a verbói állomás szerelőkoosijában aludt. Kora hajnalban lépéseket hallott s látta, hogy valaki sapkáját a benne levő pénztárcával együtt kiviszi s kis idő múlva ismét behozza. *Hartmann*nak gyanuja támadt, s mikor az illető másodsor is a sapkához nyult, megragadta kezét és a hiányzó pénzt követelte tőle. A tolvajban egy *M.* nevű barátját ismerte fel, akinek reggelre nyomavesztett. A vizsgálat folyamatban van.

Piaci ártáblázat. Gabona árak (100 kilogramonként) Buza 21 kor. Rozs 16-20 k. Arpa 15 k. Zab 16-80 k. Tengeri — k. — f. Tojás (100 drb.) — k. Burgonya (100 kg.-kint) Sárga 6 k. Rózsa 5 k. Vaj (100 kg.-onkint) I. 320 k. II. 280 k. — Vágott hús (1 kg.-onkint) Marhahús I. 156 k. II. 144 k. Borjúhús I. 192 k. II. 184 k. Sertéshús I. 184 k. II. 176 k. Birkahús I. 140 k. II. 132 k. — Előszilyban (100 kg.-onkint) Marha I. 95 k. II. 85 k. Borjú I. 92 k. II. 84 k. Sertés I. 120 k. II. 110 k. Takarmányárak (1 mm.) Oszli szalma 3 k. Tavasz szalma 4 k. Anya széna 6—8 k. Sarjuszéna — k. Lucerna 6—8 kor.

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagyár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

83. 19-52.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló.

Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: Kramer Adolf és Fiai tetőfedőpala gyárosok Nyitra.

Arverési hirdetemény.

A nyitrai székeskáptalan nyilvános írásbeli árverés útján eladja a tulajdonához tartozó Nyitramegye **Gerencsér, Pográny** és **Berencs** községek határaitban elterülő 17:20, illetve 14:40 és 9:60 kat. holdon tővön álló erdejében található 600, illetve 140 és 500 tömököbméterre becsült és kemény tűzifára alkalmas fát.

Venni szándékozók benyújtandó ajánlataikhoz a gerencséri 17:20 kat. holdon levő fára 360 koronát, a pogrányi 14:40 kat. holdon levőre 70 koronát és a berencsi 9:60 kat. holdon található fára 300 korona készpénz óvadékot csatolni tartoznak. Az 1 korona kincstári bélyeggel ellátott vételi ajánlatok nemesak az összes, hanem az egyes parcellákon található fára is benyújthatók. Az ajánlatok: „Méltóságos és főtisztelendő nyitrai Székeskáptalan Nyitra” cím alatt **folyó évi szeptember hó 30-ig déli 12 óráig** nyújtandók be, mi mellett megjegyeztetik, hogy későbbben, sürgőnyileg, vagy óvadék nélkül beadott ajánlatok el nem fogadtnak. Ajánlattevők ajánlataikban kijelenteni tartoznak, hogy az eladási feltételeket ismerik és azoknak magukat feltétlenül alávetik.

A beküldött ajánlatok felett az eladó Székeskáptalan folyó évi október hó 9-én megtartandó ülésében határozni, az érdekelteket pedig az ülés napját követő 14 napon belül ajánlataik el, vagy el nem fogadásáról értesíteni fogja.

Az eladásra kerülő erdőállabokra vonatkozó minden további felvilágosítás, valamint az eladási feltételek és a szóban levő erdő megtekintésére szükséges engedély a Szkaesány (Nyitramegye) községben székelő uradalmi erdőhivatalnál nyerhető.

Szkaesány, 1913. évi szeptember hó 1-én.

A nyitrai székeskáptalani uradalmak erdőhivatala.

134 1-1

Zoboron

Mártonvölgy dűlőben közvetlen Kállay ügyvéd szomszédságában

78. sz. szőlőtelek

megfelelő lakó épületekkel és kis sétakerttel, szabadkézből

eladó!

Bővebb felvilágosítást NYITRÁN, Rév-utca 5. szám alatt Ruscsák Győző egyedüli megbízottnál.

121 6-0

15052/913. plg. sz.

Hirdetemény.

Nagykoválló község általános tagosítási ügyében az előmunkálatok vezetésére kiküldött Links István, kir. törvényszéki bíró az előmunkálatok megkezdésére, vagyis az érdekelt felek képviselőit az eljárás további folyamata alatti rendezésére, a földmérő megválasztására, a költségelőirányzat elkészítésére, valamint a kivetési lajstromok vezetését ellenőrző bizottság tagjainak megválasztására az 1913. évi szeptember hó 22-ik napjának délutáni 9 óráját tűzi ki, arra Nagykoválló községéhez az összes érdekelteket ezzel a hirdeteménnyel megidézni s figyelmezteti őket, hogy a tárgyalást elmaradásuk esetében is megtartja.

Az eljáró bíró a birtokrendezésre jogosított földmérőket felhívja, a földmérői munkálat elvégzésére vonatkozó szerződési pontozatok előterjesztésével ajánlataikat hozzá, vagy az érdekelt felekhez küldjék be, és ajánlatukban arra nézve is nyilatkozzanak, milyen feltételek alatt végeznék el a földmérői munkálatokat abban az esetben, ha a műszaki tennivalók ellátását a m. kir. földmívelésügyi miniszter vállalja magára.

A földmérőknek ajánlatukban holdankénti külön egységárat kell felajánlani azokra a területekre, amelyeket

1. a rendes kataszteri méretarányban (1 : 2880),
2. e méretarány kétszeresében (1 : 5760),
3. e méretarány felében (1 : 1440) fognak felmérni;

4. amelyekre csak az 1909. évi 30. I. M. számú rendelet 200. §-ban körülírt kiegészítő munkálatokat kell végezni.

A községnek az általános tagosítási eljárásba bevont területe 1868 kataszteri hold 5467 részlettel, a kiegészítendő terület pedig 499 kataszteri hold 384 részlettel.

A földmérői munkálatok az 1909. évi 30. I. M. rendelet 63. §-nak d) pontja alapján foganatosítandók.

Nyitra, 1913. augusztus hó 29. Kir. törvényszék mint úrbéri bíróság.

Kiadta Links kir. törv. bír. s. k.

A kiadmány hitelűl

Kirchner

133 1-1

(P. H.)

kezelő.

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szíves pártfogását kéri

Spanyár A.

120 6-0 Telegdy-utca 4. szám alatt.

Női és férfi divat,
rövid- és szövött-
árú kereskedés

DOBOS JENŐ

NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 10. SZÁM.

Ruhadiszek, csipkék és himzések.
Harisnyák, keztük és trikó-árúk.
Ingek, gallérok és nyakkendő külön-
legességek gyári raktára. Tárcák,
dobozok, fésűk, illatos szappanok.
Továbbá intézeti számok és betük.

132. 2-3.

Vidékre bérmentes csomagolás!

Mint a legjobb minőségű szobapadló lakot ajánlom a gyorsan száradó Eisenstädter-féle „EGLASINET”

1 kilós doboz ára 1 kor. 80 fillér. Ugyanezen gyár tartós szép fényű

„LINÓLEUM LAKKJA”

1 kilós dobozban 1 kor. 50 fillér. Raktáron tartom fentiekén kívül

Weyrauch gyárnak kiváló és finom

BOROSTYÁN LAKKJÁT

mely legtartósabb az összes lakkfestékek között, 1 kilós doboz ára K 1.80.

A legfinomabb minőségű Weyrauch-féle

spirituspadlólakk-festék

is nálam kapható, 1 literes üveg K 1.80.

Teljes tisztelettel

Széchényi Sándor Nyitra

kereskedő.

135 1-0

Sárga, barna, machagóni és sötétbarna színben.

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pince!

mert a „BIBER” abszolút vízhatlan szigetelő lehetővé teszi mindennemű nedves és víz-állásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

Megoldja a beton és vasbeton vízhatlansági kérdését is. :::::

„BIBER”

-rel bármely kőműves végezhet szakszerű és tartós szigetelést. :::::

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad a „BIBER-MŰVEK” egyedárusítója:

Bäck Márk és Fiai, Nyitrán, fakereskedő cég.

123. 5-10

12-142

PÉTERFAI PAPIGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBEN

SULGÁN ANDRÁS
nagy cipőraktára
Nyitra Vármegye-utca.

Ajánlja úri-, női- és gyermekcipőit többféle minőségben mérsékelt áron.
Nagy választék.

50 26-0

Pontos és gyors kiszolgálás!!

WEIGL ANTAL
PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

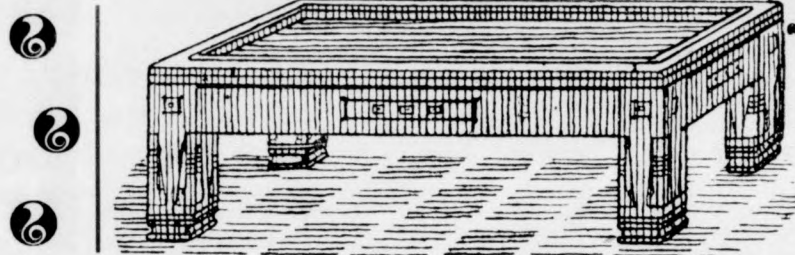
13. 34-52.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

Aranyéremmel kitüntetve.

PÁLLÁN HENRIK UTÓDA STYASZNY JÓZSEF
ELSŐ ERDÉLYI BILLARD-ASZTALOS GYÁRA
KOLOZSVÁR, DAVID FERENC-UTCA 3. SZÁM

186. 39-52.

Elvállal: Kávéházak, körök, egyletek teljes berendezését. Új tekeasztal készítést minden stílusban és bármely e szakmába vágó munkát. Saját készítésű jég szekrényekből állandó nagy raktár. :: Készít: Gummi-betéteket, behúzásokat, lyukvarráásokat, dobmandenel felvankosozást, dákó-javításokat stb. Billardgolyók állandóan raktáron vannak. Új és átalakított billard-aszta-
lokot állandóan raktáron tartok.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEPLOMABLAKOKAT

8. 36-52.

velencei és üveg mozaikot a leggyorsabbá tettől a leggazdagabb kivitelig jutányos áron mellet.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hödsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljaújhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Szines mintarajzokat díjmentesen küldök. :: :: Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. Kívánatra költségemen a helyszínre utazom.

Telefonszám 144. Telefonszám 144.
STÖCKER JENŐ PUSKAMŰVES
kir. törvényszéki hites fegyverszakértő
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 28. SZÁM.

Ajánlja a legmegbízhatóbb elsőrangú vadászfegyvereit. Képviselete: a **Cogswell & Harrison London, Clabrough & Johnstone Birmingham, J. Springer's Erben** cs. kir. kamarai szállítók **Wien, J. B. Rongé**

Liège, Gustav Genschow & Co. Berlin világhírű gyártmányoknak.

Duplacsövű Lancaster vadászfegyver alsó kulccsal 34. — koronától, ugyanaz Toplever zárral (kakas közötti kulccsal) 42. — koronától feljebb. Browning serétes önműködő 5 lövetű fegyver cal. 12 és 16 öbben eredeti gyári áron 210. — korona. „Steyr”, „Browning”, „Clement”, „Pieper” automatikus 7 és 8 lövetű pisztolyok eredeti gyári áron: cal. 6.35 m/m 45 k, 7.65 m/m 50 k, 9 m/m 75 k. Revolverek 6 lövetű 5 k. Flobert fegyverek 14 kor.-tól, flobert pisztolyok 2.40 kor.-tól feljebb.

Azonkívül mindennemű fegyverek, vadászati és sportcikket, löszerek stb. nagy választékban. Fegyvereim általam pontosan vannak belőve, 2 évi jótállás minden fegyverért. **Töltött füstös és füstnélküli töltények minden öbnyagságban naponta frissen töltve. Kropatschek fegyver használt 8 lövetű cal. 11.2 24 korona.**

Villany zseblámpák 2 kor. 40 fillértől, öngyújtók 1. — koronától feljebb nagy választékban kaphatók. 137 52-52